

Jaarverslag 2018

Vereniging voor mensen
met vruchtbaarheidsproblemen

Gorinchem, 20 maart 2019

Beste lezer,

Voor u ligt het Freya jaarverslag 2018. In dit jaar stond het thema 'Zorg voor jezelf' bij ons centraal. Op verschillende manieren werd aan dit thema invulling gegeven en aandacht besteed, zoals in het Freya Magazine en tijdens bijeenkomsten.

Wij dragen actief het perspectief van de patiënt uit, met het doel meer inzicht te geven in de belevingswereld van onze achterban. Dat doen we ook geregeld in de richting van professionals in de fertiliteit. Zo hield José bij het WOMB-congres een indringend verhaal over de impact van vruchtbaarheidsproblemen, sprak Caroline op het Isala-symposium over waarde toevoegen voor de fertiliteitspatiënt. En gaf ik op een ESHRE cursus voor psychologen in Londen een lezing over de voor- en nadelen van lotgenotencontact.

Onze voorlichters waren onder andere aanwezig bij informatie-avonden in ziekenhuizen. Uiteraard waren we ook dit jaar weer betrokken bij diverse wetenschappelijke onderzoeken. Dus veel betrokkenheid van onze vereniging vanuit diverse invalshoeken.

Zoals elk jaar werden diverse reguliere bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd waarover uitgebreid meer in dit jaarverslag. En voor de derde keer organiseerden we activiteiten in het kader van de Europese Week van de Vruchtbaarheid.

Ik wil iedereen die zich dit jaar voor Freya heeft ingezet ontzettend bedanken. Samen hebben we er een heel mooi jaar van gemaakt en we kunnen er met trots op terugkijken.

Hartelijke groet,
namens het bestuur en medewerkers

Aletta van Tent
Voorzitter

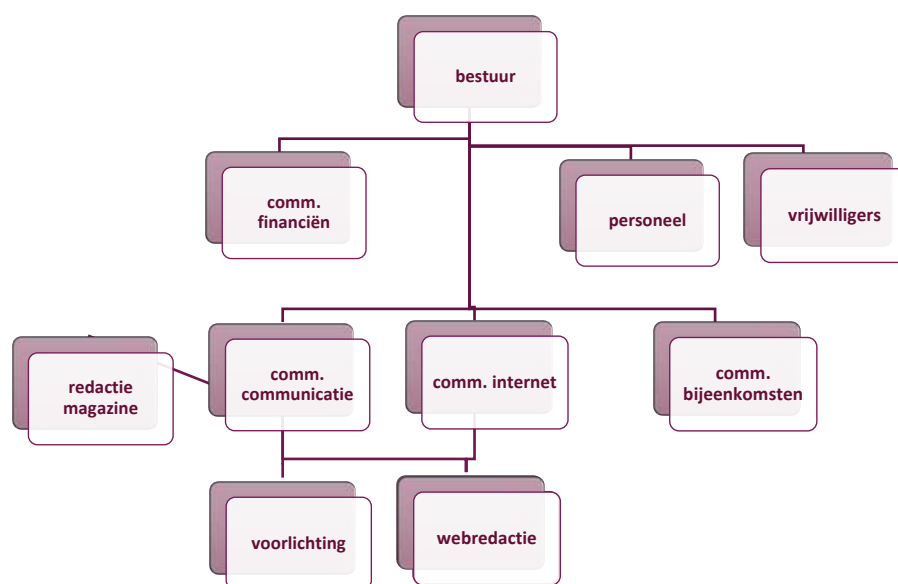
*Bestuur en medewerkers Freya 2018
V.l.n.r.: Caroline, Aletta, Antoinette, José, Joyce, Elja, Marjolein en Judy*

INHOUDSOPGAVE

1	DE ORGANISATIE	3
1.1	ORGANIGRAM	3
1.2	ANBI-STATUS	3
1.3	VRIJWILLIGERS	3
1.4	BESTUUR	3
1.5	MEDEWERKERS	4
1.6	VRIJWILLIGERSBIJEENKOMSTEN	4
2	FINANCIËN	7
2.1	LEDENADMINISTRATIE	7
2.2	FINANCIËLE ZAKEN	7
3	COMMUNICATIE EN VOORLICHTING	8
3.1	SOCIALE MEDIA	8
3.2	WEEK VAN DE VRUCHTBAARHEID	9
3.3	MEDIA	10
3.4	VRAGENPANELS	11
3.5	VOORLICHTING	11
4	FREYA MAGAZINE	12
4.1	FREYA MAGAZINE #1: ZORG VOOR JEZELF (AANSLUITEND BIJ HET JAARTHEMA)	12
4.2	FREYA MAGAZINE #2: MANNEN-NUMMER!	12
4.3	FREYA MAGAZINE #3: EENZAAM MAAR NIET ALLEEN.	13
4.4	FREYA MAGAZINE #4: ALLES VOOR EEN ZWANGERSCHAP?	13
4.5	EXPECT	13
5	WEBSITE	14
5.1	AANTAL UNIEKE BEZOEKERS PER MAAND	14
5.2	MEEST GEBRUIKTE CATEGORIEËN EN ZOEKTERMEN	14
5.3	FORA	15
5.4	MONITOR FERTILITEITZORG	15
6	BIJEENKOMSTEN	16
6.1	FREYA BIJEENKOMSTEN	16
6.2	THEMABIJEENKOMSTEN MET TARA PSYCHOSOCIAAL THERAPEUTEN 2018	18
7	BELANGENBEHARTIGING	19
7.1	POLITIEK EN OVERHEID	19
7.2	INSTELLINGEN IN DE ZORG	19
7.3	BEROEPSVERENIGINGEN	20
7.4	SAMENWERKING MET COLLEGA-VERENIGINGEN	20
8	PROJECTEN	22
8.1	PROJECT VEEL2DO	22
8.2	PRESENTATIE VAN DE RESULTATEN VAN DE VEEL ENQUÊTES	23
8.3	MONITOR FERTILITEITZORG	23
9	FINANCIËEL OVERZICHT FREYA 2018	27
9.1	BALANS	27
9.2	INKOMSTEN EN UITGAVEN 2018 VAN FREYA	28
9.3	TOELICHTING OP INKOMSTEN EN UITGAVEN	29
9.4	TOTAALOVERZICHT BEGROTING FREYA 2019	30
9.5	TOELICHTING OP DE BEGROTING:	30
10	NOTULEN FREYA ALGEMENE LEDENVERGADERING 2018	31

1 De organisatie

1.1 Organigram

1.2 ANBI-status

In 2018 vroegen we de ANBI-status aan bij de Belastingdienst en kregen deze ook toegekend. ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. Je organisatie moet voldoen aan een aantal eisen, onder andere geen winstoogmerk en transparantie over financiën. Als je de ANBI-status hebt, kunnen donateurs hun donatie van de belasting aftrekken. Ook kun je met deze status een beroep doen op verschillende donatieprogramma's van leveranciers. De informatie voor de ANBI-status ten behoeve van de Belastingdienst publiceren we op onze webpagina: www.freya.nl/over-freya/anbi/

1.3 Vrijwilligers

Freya wordt grotendeels gevormd door een grote groep enthousiaste vrijwilligers. Op 31-12-2018 bestond onze vereniging uit 40 vrijwilligers. Sommige vrijwilligers vormen samen een commissie, bijvoorbeeld de commissie bijeenkomsten. Andere vrijwilligers nemen losse of eenmalige taken op zich. Het aannemen van de vrijwilligers, de vrijwilligersadministratie en het bewaken van de vacatures wordt verzorgd door de medewerkers van Freya.

1.4 Bestuur

Bestuursleden zijn ook vrijwilligers die deze functie onbezoldigd bekleden. Tijdens de ALV werd Caroline Bles gekozen als nieuw bestuurslid. Aletta van Tent werd herkozen voor haar 2^e termijn. Het bestuur bestond daarna uit vijf personen: Aletta van Tent (voorzitter), Antoinette Lammers (penningmeester), Elja van der Laan (secretaris) en Joyce Hoffman (bestuurslid) en Caroline Bles (bestuurslid).

V.l.n.r. : Antoinette, Aletta (boven), Elja, Caroline, Joyce

Het bestuur en medewerkers vergaderden in 2018 zes keer via Skype en vijf live waaronder een weekend 'op de hei'. Daarnaast hielden we een brainstormsessie over fondsenwerving waaraan het voltallige bestuur, een vrijwilliger en drie medewerkers deelnamen. Deze brainstormsessie werd geleid door een organisatie- adviseur van PGOsupport.

1.5 Medewerkers

Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen heeft Freya vier medewerkers in dienst. Zij ondersteunen het bestuur en vormen de vaste kern van de organisatie. Zij werken vanuit huis en hebben regelmatig overlegmomenten. Samen vervullen zij ongeveer 2 fte:

- * José Knijnenburg, directeur: 32 uur per week
- * Judy Kreft, management-assistent: 26 uur p/wk
- * Marjolein Grömminger, marketing & communicatiemedewerker: 20 uur p/wk
- * Erwin Schmitz, webmaster: 7 uur p/wk

1.6 Vrijwilligersbijeenkomsten

Jaarlijks organiseren we in het voorjaar een weekend en in het najaar een dag voor de vrijwilligers. Deze vrijwilligersbijeenkomsten zijn bedoeld om Freya en elkaar beter te leren kennen, om samen te brainstormen en de deskundigheid onder de vrijwilligers te bevorderen.

Het vrijwilligersweekend (26 en 27 mei 2018)	De vrijwilligersdag (5 oktober 2018)
Aantal deelnemers: 19	Aantal deelnemers: 21
Programma:	Programma:
<ul style="list-style-type: none"> • Kennismakingsspel • Workshop 'voor wie doen we het?' • Workshop Freyalied • Freya pubquiz • Meedenken over invulling online training 'Zorg voor Jezelf' 	<ul style="list-style-type: none"> • Info over de Week van de Vruchtbaarheid en Freya Talks • Freya's plannen voor 2019-2022 • Interactieve informatie en discussie over nieuwe ontwikkelingen in de fertiliteit

Verslag Freya vrijwilligersweekend 2018

In een warm weekend in mei ontmoetten alle vrijwilligers en medewerkers elkaar op Landgoed Blauwrijk in Uden. De locatie is voorzien van alle benodigdheden om een relaxed weekend door te brengen.

“Na ontvangst met koffie, thee en taart wordt er gezellig

gekletst. Sommigen treffen elkaar hier jaarlijks en anderen zijn er voor het eerst. We starten met een kennismakingsspel.

En dan gaan we in groepjes aan de slag om de mensen die de doelgroep van Freya vormen, een gezicht te geven door middel van uitgewerkte 'persona's'. Er is veel creativiteit en diversiteit in de presentaties van de groepjes. Het is fijn om met elkaar op deze manier na te denken over voor wie we het allemaal doen. Hierna zijn we wel aan de lunch toe. Keus genoeg en aan van alles is gedacht. Aansluitend is er ruimte om zelf wat tijd in te vullen. De een trekt zich even terug, een ander groepje gaat lekker wandelen en sommigen blijven gewoon lekker in de tuin zitten. Ook dit is altijd een fijn moment voor iedereen. Maar daarna gaan we weer hard aan de slag en hoe? We gaan een heus Freya-lied maken! In groepjes gaan we uit elkaar en elk groepje maakt tekst voor een couplet. In het begin wat onwennig want je moet zinnen ook een beetje zingen om te horen of het loopt. Het resultaat is heel mooi. Uit volle borst zingen we met z'n allen 'ons' lied. En met volle tevredenheid kunnen we met elkaar proosten. We proosten ook op Erwin Schmitz, die naast zijn rol als deeltijdmedewerker, ook al 25 jaar een trouwe vrijwilliger is. Eén van de coupletten van het Freya lied werd daarom aan hem opgedragen (dit couplet hebben we hiernaast weggelaten).

De borrel loopt geleidelijk over in een uitgebreid Italiaans buffet. Er is wederom genoeg, iedereen schept lekker op en na volle tevredenheid geniet iedereen weer even van het avondzonnetje om zich voor te bereiden op de pub-quiz! Een heerlijke avond buiten om de competitie met elkaar aan te gaan. Met een vuurkorf en waxinelichtjes, een mooie avond.

Zondag ochtend ontwaakt iedereen een beetje op eigen tempo en na het ontbijt zetten we ons nog even schrap om met elkaar na te denken over de invulling van de online training die we graag willen ontwikkelen.

Een mooi weekend, een mooie locatie en mooie mensen!"

FREYA-LIED

(melodie: Brabant van Guus Meeuwis)

Een hoop en een wens
Je wilt al zo lang
Je houdt je heel sterk
Maar je bent ook wel bang
Je voelt je soms eenzaam
Alleen ben je niet
Hoe vind jij je weg
Al heb je verdriet?
Lééf vanuit liefde
En niet vanuit angst
Dan voel je je sterker
En dat geeft je kracht

Ik loop hier alleen
Ik krijg het te kwaad
Alles ging mis
Met mijn ei en zijn zaad
Er wil maar niets groeien
'k Ga mijn grenzen voorbij
En dan denk ik aan Freya
Want daar steunt men mij

Samen op zoek
En waar hoor ik nu bij?
Het mooiste aan Freya
Ben jij, dat zijn wij

Ik liep hier alleen
Ik kreeg het te kwaad
Alles ging mis
Met mijn ei en zijn zaad
Er wilde niks groeien
'k Ging mijn grenzen voorbij
En toen was daar Freya
Want daar steunt men mij

Verslag Freya vrijwilligersdag 2018

“Op zaterdag 5 oktober komen we bij elkaar voor onze vrijwilligersdag. In een mooie omgebouwde boerderij in Benschop genieten we samen van een fijne en (letterlijk!) warme nazomerdag. Ook hier starten we weer met een korte ludieke kennismakingsronde. Daarna wordt verteld over de plannen voor de Week van de Vruchtbaarheid en voor onze nieuwe Freya Talks, kleinschalige bijeenkomsten die we in samenwerking met ziekenhuizen in de regio organiseren.

Daarna gaan we in groepjes nadenken over wat belangrijk is om op te nemen in ons beleidsplan en in het jaarplan voor 2019. Na een lunch en heerlijke wandeling in de zon, hebben we een discussie over ethische dilemma's en filosoferen we over toekomstige behandelingen.

Het was een heerlijke zaterdag in oktober, die heel nuttig en ook heel gezellig was!”

2 Financiën

2.1 Ledenadministratie

Het verloop van ons ledenaantal is elk jaar vrij groot. In 2018 werden 330 mensen lid, maar zegden er 366 mensen hun lidmaatschap op. Het ledenaantal laat dus dit jaar een lichte daling van 36 zien. Daarmee hadden we op 31-12-2018 in totaal 2325 leden.

2.2 Financiële zaken

In financieel opzicht is 2018 goed verlopen.

Onze inkomsten bestaan uit:

- Contributies van de leden en steunleden
- Donaties
- Subsidie van het Ministerie van VWS
- Bijdragen van corporate sponsors
- Projectsubsidies
- Advertenties
- Vergoeding voor medewerking aan wetenschappelijk onderzoek
- Vergoeding voor medewerking aan ontwikkeling richtlijnen
- Vergoeding voor het geven van lezingen

Nadere (cijfermatige) gegevens zijn te vinden in het financieel jaarverslag 2018 (zie hoofdstuk 9).

3 Communicatie en voorlichting

3.1 Sociale media

De sociale media nemen een belangrijke plaats in bij de communicatie met onze achterban/doelgroep.

Sociale media kanalen	2015	2016	2017	2018	
Freya Facebook pagina (www.facebook.com/FreyaNL)	2.500	4.400	5.200	5.913	paginalikes
Freya op Twitter (www.twitter.com/Freya_NL)	2.000	2.100	2.140	2.103	volgers
Freya op Pinterest (www.pinterest.com/FreyaNL)	100	180	200	224	volgers
Freya op Instagram (www.instagram.com/Freya_NL)			240	895	volgers
Freya YouTube kanaal (https://www.youtube.com/c/FreyaNLinbeeld)			1.260	2.078	views
Freya LinkedIn https://www.linkedin.com/company/freya/			170	224	volgers

Op Twitter en Facebook wordt allerlei informatie gedeeld, zoals:

- Nieuwsberichten Freya
- Ontwikkelingen op het gebied van fertiliteit
- Oproepen vanuit de media
- Oproepen van wetenschappelijk onderzoekers
- Quotes/illustraties die het gevoel rondom ongewenste kinderloosheid beschrijven

Op het Youtube-kanaal zetten we onze eigen filmpjes die we ook via de social media delen en daarnaast houden we verschillende *playlists* bij met interessante video's.

Onze besloten Facebookgroepen - afgeschermd groepen waar uitsluitend leden kunnen meelezen en schrijven - zijn succesvol. In 2018 startten we zelfs 3 nieuwe besloten groepen als aanvulling op de bestaande besloten groepen.

Besloten Facebookgroepen	2015	2016	2017	2018
Algemene besloten groep	650	901	1.200	1.218
Besloten groep voor mensen die definitief kinderloos zijn	90	166	280	331
Besloten groep voor mensen met een volgende kinderwens	140	255	390	361
Besloten groep voor mensen in behandeling voor een 1e kindje	0	405	660	630
Besloten groep voor mensen uit de omgeving	0	0	50	62
Besloten groep voor mannen				42
Besloten groep voor mensen (bijna) aan het eind van hun (lange) fertiliteitstraject				50
Besloten groep voor zwangeren na vruchtbaarheidsbehandeling.				99
Totaal	880	1.727	2.580	2.793

3.2 Week van de Vruchtbaarheid

In 2018 werd voor de derde keer de Week van de Vruchtbaarheid georganiseerd. Freya geeft in Nederland invulling aan dit Europese initiatief, de European Fertility Week. Van 5 tot en met 11 november heeft Freya op uiteenlopende manieren en via diverse kanalen aandacht gevraagd voor (de impact van) vruchtbaarheidsproblemen. Dit gebeurde deels door het delen van (door ons vertaalde) posters die door Fertility Europe gemaakt werden. Ook deelden we links naar een tweetal video's (eveneens met Nederlandse vertaling) van Fertility Europe. En we deelden hun persbericht: <https://www.freya.nl/persbericht-tijd-voor-meer-kennis-over-onvruchtbaarheid/>

Daarnaast hadden we onze eigen activiteiten. Dit is hoe Freya vorm gaf aan deze week:

De tweede editie van de **'Lief voor jezelf'-challenge** waaraan iedereen gratis kon deelnemen. Een week lang werd elke dag per mail een opdracht gestuurd een inspirerende opdracht om lief te zijn voor jezelf. Bewust stil staan bij hoe kan ik goed voor mezelf zorgen in het gehele fertilitiestraject.

Er was weer een **'Ook ik ben 1 op de 6-post'** beschikbaar. Een middel op te posten op facebook met als oproep om met elkaar in gesprek te gaan over dit onderwerp.

'Stel je vraag aan de Tara therapeuten': Een week lang was het mogelijk om (anoniem) een vraag te stellen aan één van de therapeuten gericht op psychosociale hulp. De vragen werden voorzien van een uitgebreid antwoord met handvatten.

Op 10 november organiseerden wij het **Freya thema-event 'Omgaan met de omgeving'**. Voor deze dag nodigden we zowel mensen met een (onvervulde) kindervens als mensen uit de omgeving uit om samen deze dag door te brengen.

In deze week werden diverse wachtkamers van ziekenhuizen aangekleed met een nieuwe stapel **Expects** en lag er voor iedereen een wachtkamer een klein cadeautje in de vorm van een **boekenlegger** met een mooie spreuk als ondersteuning.

Freya heeft een bijzondere set E-cards ontwikkeld. Deze zijn in de Week van de Vruchtbaarheid online gekomen.

Tot slot ontwikkelden we met hulp van lotgenoten een lijst met **tips**. Een mooie lijst voor en door lotgenoten! <https://www.freya.nl/tips-van-jullie-voor-jullie/>

Ook externe partijen hebben aandacht gegeven aan de Week van de Vruchtbaarheid. Het is ook mooi dat door anderen dit wordt opgepakt. Meer informatie over de Week van de Vruchtbaarheid van 2018 is terug te lezen via onze website (<https://www.freya.nl/week-van-de-vruchtbaarheid-2018/>)

3.3 Media

Freya heeft wekelijks contact met media/journalisten. We verstrekken informatie over ongewenste kinderloosheid, behandelingen, de werkzaamheden van onze vereniging, etc. Daarnaast gaan we op verzoek van de media met grote regelmaat op zoek naar lotgenoten die hun verhaal willen vertellen. Bijvoorbeeld in een tijdschrift, krant of tv-programma. Deze oproepen worden veelal via onze website en sociale media uitgezet.

3.4 Vragenpanels

Freya biedt de mensen de mogelijkheid om per e-mail vragen aan ons te stellen. Deze service wordt geboden aan leden en niet-leden.

Ook in 2018 is hier weer gebruik van gemaakt. Ons algemene vragenpanel beantwoorde 305 persoonlijke vragen via e-mail. Het verzekeringspanel kreeg 94 vragen via e-mail en in november en december 20 telefonische vragen, die vooral te maken hadden met overstappen naar een andere verzekeraar.

Dit is een lichte daling ten opzichte van 2017 toen er respectievelijk 334 en 109 vragen werden beantwoord.

Voorheen werden de vragen die op de website van Gezondheidsplein worden gesteld over vruchtbaarheid, ook door ons vragenpanel beantwoord. Gezondheidsplein heeft vanaf 2018 gekozen voor een andere opzet van de website en daarmee kwam het beantwoorden van vragen te vervallen. Tot slot komen er ook regelmatig vragen binnen via onze Facebookpagina en -groepen. Die vragen worden door de personeelsleden beantwoord.

3.5 Voorlichting

Binnen Freya zijn zo'n 9 voorlichters actief die zich regelmatig inzetten bij uiteenlopende voorlichtingsactiviteiten. Zij onderhouden de contacten met de klinieken, verzorgen lezingen, staan op beurzen, nemen deel aan vragenpanels, etc. In 2018 hebben de voorlichters circa 18 lezingen verzorgd, voor zeer uiteenlopende doelgroepen. Een kleine greep uit de diverse voorlichtingsactiviteiten die zijn ondernomen in 2018:

- Voorlichtingsavonden in diverse ziekenhuizen
- Gastcollege tweedejaars medisch studenten
- Interactief college medisch studenten over gezamenlijke besluitvorming
- Diverse gastcolleges obstetrie- en verpleegkundigen
- Lezing voor fertilitateitsverpleegkundigen
- Stand op een open dag van fertilitateitsafdeling

Naast bovenstaande activiteiten onderhouden de voorlichters periodiek contact met de fertilitateitsklinieken in Nederland. Zij inventariseren of er nog voldoende foldermateriaal op voorraad is, informeren of er voorlichting gegeven wordt en controleren de contactgegevens. Bovendien geven deze – doorgaans telefonische – gesprekken een goed beeld van wat er momenteel leeft binnen de klinieken. Vanuit zowel Freya als de ziekenhuizen worden deze gesprekken bijzonder gewaardeerd. In het verlengde van deze contacten, wonen de voorlichters eveneens IVF/ICSI-informatiebijeenkomsten bij en staan hier patiënten te woord.

4 Freya Magazine

Met een enthousiaste redactie proberen we in Freya Magazine alle aspecten die te maken hebben met vruchtbaarheidsproblemen en ongewenste kinderloosheid aan bod te laten komen. We maken vier unieke magazines per jaar. Elk nummer staat een specifiek thema centraal.

We zoeken naar een mix van artikelen, zowel vanuit ervaringsdeskundigen als vanuit professionals. Meerdere artikelen in het magazine haken aan bij het thema, maar er blijft natuurlijk ook ruimte voor andere ervaringsverhalen, onderzoek en nieuws, columns en achtergronden. Ook houden we rekening met het programma en de planning van andere commissies binnen Freya.

De vormgeving ligt sinds vorig jaar bij Andrea, de magazines zien er fantastisch uit! Onze vaste fotografe Martine kreeg versterking van Susanne. Beiden maken prachtige portretfoto's en reportages. Stockfoto's gebruiken we steeds minder. Bijna iedereen die je in het magazine ziet, is 'echt'.

Freya Magazine is een belangrijk communicatiemiddel. Het is vaak het eerste dat mensen van onze vereniging zien. Daarmee vervullen we een belangrijke rol en daar zijn we ons van bewust. Via sociale media zoals Facebook hebben we interactie met onze leden/lezers. Er wordt veel gereageerd op oproepen, zowel voor ervaringsverhalen als voor fotomodellen. In overleg plaatsen we hun verhalen. Het is en blijft bijzonder dat mensen zo open hun verhaal willen delen. Dat werkt taboedoorbrekend en daar zijn we trots op!

Een klein overzicht van de onderwerpen en artikelen in 2018:

4.1 Freya Magazine #1: Zorg voor jezelf (aansluitend bij het jaarthema)

- Coverstory: Hoe kun je in het zware traject goed voor jezelf blijven zorgen? Waar moet je op letten?
- Interview met eiceldonor Maya. Zij vertelt op een bijzondere manier waarom ze besloot eiceldonor te worden.
- Interview met gynaecoloog Jan Peter de Bruijn, medeauteur van de IVF-gids.

4.2 Freya Magazine #2: Mannen-nummer!

- Ervaringsverhaal van 3 mannen en hun partners. Ze leerden elkaar kennen op een Freya-dag en zien elkaar nu geregeld. Hoe de totaal verschillende levenspaden van Jan, Rob en Klaas zich kruisten.
- Edwin is onvruchtbaar en dat kostte hem zelfs zijn relatie. Hij vertelde zijn ervaringsverhaal en poseerde voor een prachtige fotoreportage op een schip.
- Een twistgesprek over (anonieme) donatie tussen een donorkind en José Knijnenburg, verscheen ook in NRC.

4.3 Freya Magazine #3: Eenzaam maar niet alleen.

- Coverstory: Hoe kunnen vriendinnen/vrienden elkaar steunen als er sprake is van een onvervulde kinderwens.
- Column Lot: In elk nummer vertelt Lot over haar leven zonder kinderen. Ze heeft haar kinderloosheid geaccepteerd en schrijft open hoe ze hier mee omgaat.
- Klaar met kinderloosheid, met theatermaakster Marleen Bekker. Zij maakte een voorstelling over haar leven en de kracht die ook vond: Moederziel Marleen.

4.4 Freya Magazine #4: Alles voor een zwangerschap?

- Coverstory: Een alternatieve kijk op vruchtbaarheid. Wat kun je zelf doen, behalve het ziekenhuistraject ingaan?
- Klaar met kinderloosheid: Love Child. Een interview met Mascha Jansen, over haar fotoproject over een (onvervulde) kinderwens.
- Mannenzaken: de laatste column van Mario over hoe hij het hele traject heeft ervaren. Zijn column stopt in 2019 maar hij blijft wel schrijven over mannen en wat vruchtbaarheidsproblemen voor hen betekenen.

4.5 Expect

In 2017 maakten we Expect, een glossy magazine voor mensen die aan het begin van een fertiliteitstraject staan. Dit blad werd ook in 2018 in ruime mate gratis verspreid via de fertiliteitsklinieken.

Het blad is inmiddels ook online te lezen:

<https://www.freya.nl/nieuwsbrief/>

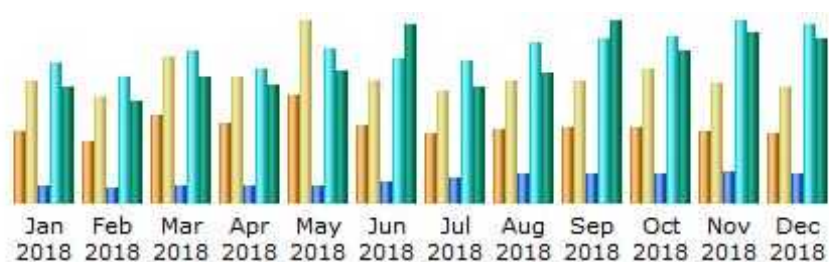
5 Website

Onze website wordt gebruikt om informatie te verstrekken, oproepen voor diverse zaken te plaatsen en er is ook altijd een actuele agenda van activiteiten zichtbaar. De website werd in 2018 uitgebreid met 39 nieuwe pagina's en bestaat nu in totaal uit 350 pagina's.

In 2018 plaatsten we 95 berichten en oproepen en 86 agenda items.

5.1 Aantal unieke bezoekers per maand

In onderstaande afbeelding is af te lezen hoeveel unieke bezoekers (unique visitors) de Freya website heeft.

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2018	51,115	88,564	728,552	5,967,802	60.70 GB
Feb 2018	44,804	77,133	652,600	5,328,990	53.16 GB
Mar 2018	63,444	105,155	754,186	6,478,645	66.07 GB
Apr 2018	57,772	90,818	697,160	5,689,744	61.34 GB
May 2018	78,439	130,993	748,494	6,567,543	68.69 GB
Jun 2018	56,615	88,201	910,682	6,096,786	93.39 GB
Jul 2018	49,592	81,156	1,093,670	6,018,686	59.95 GB
Aug 2018	53,161	88,071	1,213,176	6,842,644	67.59 GB
Sep 2018	54,097	88,093	1,230,811	6,960,214	94.63 GB
Oct 2018	53,944	96,170	1,269,743	7,104,892	78.87 GB
Nov 2018	51,296	86,873	1,293,992	7,707,903	89.24 GB
Dec 2018	49,601	83,335	1,229,619	7,595,212	85.67 GB
Total	663,880	1,104,562	11,822,685	78,359,061	879.29 GB

5.2 Meest gebruikte categorieën en zoektermen

Top categorieën	Top zoektermen
1. 1 op de 6. Dat ben ik	1. Hunault
2. Nieuws voor professionals	2. PCOS
3. Definitief geen kindje	3. Uitgerekende datum
4. Oproepen wetenschappelijke studies	4. IUI
5. Freya nieuws	5. IVF
6. Oproepen algemeen	6. Miskraam
7. Zwangerschap en kind	7. Cryo
8. Fertiliteitsnieuws	8. ICSI
9. Ons werk voor Freya	9. Innesteling
	10. TESE
	11. HSG
	12. Eiceldonatie

5.3 Fora

Nadat eerder het aantal deelnemers aan onze fora afnam, was er in 2018 weer een toename in het gebruik van het forum.

	2017	2018
Aantal geregistreerde gebruikers van het openbaar forum	2.238	2.945
Aantal leden privé forumgroepen	1.511	2.118

5.4 Monitor Fertilitieitszorg

In de Monitor Fertilitieitszorg verzamelen we gegevens van ziekenhuizen die vruchtbaarheidsbehandelingen aanbieden. Hiermee bieden we patiënten toegang tot keuze-informatie. Het betreft feitelijke informatie over onder andere de behandel mogelijkheden en toelatingseisen per ziekenhuis

In 2018 is de Monitor vernieuwd. Alle gegevens zijn geactualiseerd en daarnaast zijn criteria om een Freya Pluim te krijgen aangescherpt. Ook zijn er enkele nieuwe 'snelzoekers' bij gekomen, zodat het nog makkelijker is voor bezoekers om de gewenste gegevens snel te vinden.

De uitvraag bij de ziekenhuizen kon dit jaar, net als in 2016, uitgevoerd worden als onderdeel van Project VEEL2do (zie verder hoofdstuk 8).

Monitor Fertilitieitszorg

[Home](#) • [Monitor Fertilitieitszorg](#)

De Monitor Fertilitieitszorg biedt een overzicht van de fertilitieitszorg zoals die in de Nederlandse ziekenhuizen is georganiseerd. Met de informatie in deze Monitor:

- kun je een weloverwogen keuze maken voor het ziekenhuis dat het beste past bij jouw eigen wensen
- wordt de fertilitieitszorg transparant
- kun je zien of een kliniek voldoet aan de kwaliteitscriteria van Freya
- worden de verbeterpunten in de fertilitieitszorg zichtbaar

Een ziekenhuis/kliniek ontvangt een Pluim als het voldoet aan een aantal kwaliteitscriteria die door Freya zijn opgesteld. Is deze Pluim niet gegeven, dan betekent dit niet dat het ziekenhuis geen goede zorg levert. Het ziekenhuis levert dan zorg die op onderdelen anders is dan Freya graag ziet.

Gegevens in de Monitor Fertilitieitszorg zijn aangeleverd door de ziekenhuizen zelf.

Zoek & vergelijk per kliniek

Admiraal De Ruyter Ziekenhuis / heeft monitor niet ingevuld
Albert Schweitzer Ziekenhuis
Alrijne Ziekenhuis
AMC
Amphi
Amstelland Ziekenhuis
Antonius Ziekenhuis
Beatrixziekenhuis Rivas Zorggroep
Bernhoven
BovenIJ Ziekenhuis / heeft monitor niet ingevuld
(selecteer met CTRL max 3 klinieken)

Zoek

[Zoek per behandeling](#)

[Zoek op plaats](#)

6 Bijeenkomsten

6.1 Freya bijeenkomsten

In 2018 werden zes bijeenkomsten georganiseerd waarin lezingen, uitwisselen van ervaringsverhalen en lotgenotencontact over uiteenlopende thema's werden geboden.

Nieuw in 2018 zijn de Freya Talks. Dit zijn informele, kleinschalige bijeenkomsten die we organiseren in samenwerking met klinieken in verschillende regio's. Uit onze achterban-enquête bleek hier behoefte aan te zijn.

Datum en onderwerp	Bijzonderheden	Deelnemers*	Beoordeling van deze dag
3 februari 2018 Themadag "Als de kinderkamer leeg blijft..." voor mensen die definitief ongewenst kinderloos zijn	Locatie: Le Patapouf, Gouda <ul style="list-style-type: none"> • Ervaringsverhaal door Jan en Marlies • Workshop "Van Wens naar Werkelijkheid" door Karin van 't Hoff en Ad van Heijst • Workshop "Vitaliteit en een onvervulde kinderwens" door Ditte van Dulst en Diana van der Wal • Workshop jongleren • Lotgenotencontact in twee groepen 	15	8,3
7 april 2018 Themadag "zorg voor jezelf"	Locatie: De landgoederij, Bunnik <ul style="list-style-type: none"> • Algemene ledenvergadering • Lezing "Zelfzorg" door Semin Suvarierol Hoen • 3 workshops: <ul style="list-style-type: none"> ○ Yoga door Estella Derkx ○ Workshop 'Zorg voor jezelf, en daarmee voor de ander' door Maya Meerbeek ○ Workshop 'Geven keuzes stress in de relatie?' door Simone Hoogeveen • Ervaringsverhaal door Rudy met aansluitend lotgenotencontact voor mensen in behandeling • Ervaringsverhaal door Carla met aansluitend lotgenotencontact voor mensen in de groep "definitief ongewenst kinderloos" 	29	8,4
16 september 2018 Kleinschalige creatieve middag	Samen creatief bezig zijn met lotgenoten om vorm te geven aan je gevoelens	5	
19 september 2018 Freya Talk Hengelo (O)	Laagdrempelige, regionale bijeenkomst in samenwerking met Fertiliteitskliniek Twente, Hengelo (O). <ul style="list-style-type: none"> • Lezing door Corine Roth, fertiliteitsverpleegkundige • Lezing door Marijke Hoekstra, medisch maatschappelijk werker • Contact met deelgenoten/sprekers en vrijwilligers van Freya 	7	9

19 september 2018 Freya Talk Veldhoven	Laagdrempelige, regionale bijeenkomst in samenwerking met Maxima Medisch Centrum, locatie Veldhoven. <ul style="list-style-type: none"> • Lezing door Jacques Maas, fertiliteitsgynaecoloog • Lezing door Susanne Poortvliet, lifestylecoach • Contact met deelgenoten/sprekers en vrijwilligers van Freya 	19	7,5
10 november 2018 Themadag "jij en je omgeving"	Locatie: Kasteel Montfoort te Montfoort <ul style="list-style-type: none"> • Introductie op het thema door Ineke Heesterbeek • Ervaringsverhaal door Lydia en haar vriendin Nanneke Ervaringen delen in 3 verschillende groepen: <ul style="list-style-type: none"> • Mensen die vruchtbaarheidsbehandelingen ondergaan • Mensen die definitief ongewenst kinderloos zijn • Mensen uit de omgeving van mensen die te maken hebben met vruchtbaarheidsproblemen en ongewenste kinderloosheid 	41	8,5

* De genoemde aantallen deelnemers zijn exclusief vrijwilligers en sprekers.

Enkele reacties van bezoekers van de bijeenkomsten:

6.2 Themabijeenkomsten met Tara psychosociaal therapeuten 2018

Van 1 juli 2014 tot en met 30 juni 2018 heeft Freya samengewerkt met een aantal maatschappelijk werkenden verenigd in de Therapeutengroep Tara (therapeutengroeptara.nl).

De maatschappelijk werkenden leiden de avonden en Freya verzorgde de coördinatie, publiciteit en de administratie van aanmeldingen.

De thema-avonden waren bedoeld voor mensen die:

- een kinderwens hebben en in het onderzoeks- of behandelingstraject zitten
- een kinderwens hebben en besluiten geen onderzoeks- en behandelingstraject in te gaan
- twijfelen of ze vruchtbaarheidsbehandelingen willen of deze juist willen beëindigen
- te maken hebben met secundaire infertiliteit
- moeten accepteren dat hun kinderloosheid definitief is en zoeken naar nieuwe perspectieven

In 2018 zijn de volgende bijeenkomsten georganiseerd en bezocht.

Datum	Thema	Totaal	Man	Vrouw	Plaats	Therapeut
01-03-2018	Bij iedereen om je heen draait het om baby's... behalve bij jou	8	3	5	Arnhem	Joke Vermue
17-03-2018	"Ga lekker op vakantie om te ontspannen!"	1	0	1	Leiden	Ineke Heesterbeek
17-03-2018	Kiezen voor een donor	16	8	8	Rijen (bij Breda)	Wilma Potze
18-04-2018	Hoe rouw je om een onzichtbaar verlies?	11	5	6	Amersfoort	Judith Kooij
08-05-2018	De impact van uitblijvende zwangerschap	8	4	4	Roermond	Simone Hoogeveen
17-05-2018	Hoe hou je je relatie gezond als een zwangerschap op zich laat wachten?	6	3	3	Leeuwarden	Gryt Helfferich
26-05-2018	Kiezen voor een donor	8	4	4	s-Heerenbroek	Wilma Potze

De avond op 17/3 in Leiden is afgelast wegens te weinig aanmeldingen. De andere bijeenkomsten zijn wel doorgegaan.

Het Freya bestuur heeft besloten om deze bijeenkomsten na de reeks in het eerste halfjaar 2018 niet meer aan te bieden, omdat het aantal deelnemers terugloopt, waardoor een bijeenkomst te vaak wordt afgelast. Dit leidt tot teleurstelling bij deelnemers die zich hadden opgegeven, maar ook bij de therapeuten en Freya. Ook spelen de kosten van deze bijeenkomsten een rol bij het genomen besluit.

Via deze weg willen we de Tara Therapeuten van harte bedanken voor hun inzet in de afgelopen jaren.

*Van links naar rechts:
Joke Vermue
Ineke Heesterbeek
Gryt Helfferich
Wilma Potze
Rita Jaberg
Judith Kooij
Simone Hoogeveen*

Foto: www.liefdevoordelens.nl ©

7 Belangenbehartiging

Onder belangenbehartiging verstaan we de activiteiten om onze achterban te vertegenwoordigen bij verschillende andere organisaties die zich - op welke manier dan ook - met fertiliteit bezighouden. We volgen de actualiteit en spelen in op wat er gebeurt op het gebied van wetten, regelgeving, vergoeding, zorg en kwaliteit rondom fertiliteitszorg. Een greep uit de gebeurtenissen in 2018:

7.1 Politiek en overheid

Freya biedt politiek en overheid expertise en ervaringsdeskundigheid aan op het gebied van fertiliteitszorg en natuurlijk wordt wederzijds contact gezocht waar nodig. In 2018 betrof dat onder andere:

- Interview voor de wetsevaluatie Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting.
- Overleg met Zorginstituut over onduidelijkheden in vergoedingsbeleid.
- Deelname aan publieksdebat over in 'De Nieuwe Liefde' te Amsterdam naar aanleiding van verschijnen boek 'Onbeperkt Vruchtbaar' van Larissa Pans.
- Interview over impact van vruchtbaarheidsproblemen voor het personeelsblad van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

7.2 Instellingen in de zorg

Freya behartigt de belangen van de patiënt op vele fronten. Een beknopte opsomming:

Patiëntenfederatie	Samenwerking Zorgkaart Nederland
ArtPred	Overleg over ReceptIVFity test, meelesen foldertekst
RadboudUMC	Medewerking project en werkconferentie over samen beslissen
Isala Ziekenhuis	Samenwerking project 'beslist samen'
VUMC	Medewerking wetenschappelijk onderzoek: H2Olie studies
Fertiliteitscentrum Twente	Werkbezoek
FIOM	Congres over donoren en donorkinderen
UMC+ Maastricht	Werving focusgroep over ethiek van nieuwe fertiliteitstechnieken
ESHRE	Presentatie voor professionals in 'campuscourse psychology&counseling' over voor- en nadelen van lotgenotencontact
Nij Geertgen kliniek	Werkbezoek
NVU	Deelname richtlijnwerkgroep obstructieve azoöspermie
NVOG Gynaecongres	Aanwezig met een stand
NVOG	Deelname aan invitational conference en meelesen richtlijn miskraam
NVOG	Bijdragen aan onderwerpen en prioritering van wetenschappelijk onderzoek voor de landelijke kennisagenda
NVOG	Regelmatig overleg met voorzitter pijler voortplantingsgeneeskunde
Fertitravel	Werkbezoek
LUMC	Werkbezoek
ZonMW	Beoordeling subsidieaanvraag ethiek
Filmmakers 'het zaad van Karbaat'	Deelname aan debat na vertoning van de film op het Nederlands Film Festival
NVOG	Deelname richtlijnwerkgroep modulaire herziening subfertiliteit
ZonMW	Workshop over wetenschappelijk onderzoek
Isala Fertility Symposium	Presentatie 'Wat is toegevoegde waarde voor de fertiliteitspatiënt?
RadboudUMC	Advies voor & aanwezig met stand op Open Dag Voortplantings-geneeskunde "Kinderwens en dan? Nu ook aandacht voor de man!"
Rijnstate ziekenhuis Arnhem	Werkbezoek

7.3 Beroepsverenigingen

NVOG

De Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie is de belangrijkste beroepsvereniging voor het onderwerp fertiliteit, waarmee we geregeld contact onderhouden. Zij hebben in 2018 een nieuwe publiekswaegsite degynaecoloog.nl gelanceerd, waarvoor wij in 2017 feedback gegeven hebben.

We becommentariëerden in 2018 de patiënteninformatie over PCOS.

Verder nemen we deel aan overleggen over verschillende lopende wetenschappelijk onderzoek projecten van het NVOG Consortium. In sommige gevallen maken we ook deel uit van de projectgroep.

In het Nederlands Tijdschrift voor Obstetrie en Gynaecologie werd weer een artikel van ons gepubliceerd. Deze keer betrof het een samenvatting van de presentatie die onze directeur in 2017 hield tijdens het ESHRE congres, met de titel 'Vragen? Vragen! Hoe kunnen patiënten bijdragen aan verbetering van de fertiliteitszorg?'

ESHRE

Jaarlijks organiseert de European Society of Human Reproduction and Embryology hét Europese congres op gebied van fertiliteit. Het congres was in 2018 in Barcelona en had maar liefst 12.179 deelnemers. ESHRE is de koepel van Europese beroepsverenigingen van alle disciplines in de fertiliteit.

Tijdens dit grote congres vult onze Europese koepelorganisatie Fertility Europe een sessie met presentaties ten behoeve van de bezoekers, waarin het patiëntenperspectief wordt belicht. Dit jaar betrof dat het patiëntenperspectief op draagmoederschap.

NVU

De Nederlandse Vereniging voor Urologie heeft ons betrokken bij de ontwikkeling van een multidisciplinaire richtlijn voor obstructieve azoöspermie door deelname aan de projectgroep.

Overige beroepsorganisaties

Het Nederlandse Huisartsen Genootschap werkt samen met verenigingen van specialisten – zoals de NVOG en de KNOV (verloskundigen) – aan het toegankelijk maken van medische informatie. Ook de Patiëntenfederatie speelt hierin een rol; zij betrekken de best passende patiëntenvereniging erbij. Zo vroegen zij in 2018 om onze medewerking bij de teksten over miskramen en buitenbaarmoederlijke zwangerschap ten behoeve van Thuisarts.nl.

7.4 Samenwerking met collega-verenigingen

Fertility Europe

Freya is lid van de koepelorganisatie Fertility Europe. Tweemaal per jaar komen de ongeveer 25 Europese patiëntenverenigingen op het gebied van fertiliteit bijeen. In 2018 woonde onze directeur de bijeenkomsten in Malta en Barcelona bij.

Fertility Europe richt zich zowel op ondersteuning van nationale patiëntenorganisaties als op activiteiten gericht op het Europees Parlement en de Europese Commissie.

Fertility Europe is initiatiefnemer van de European Fertility Week, waaraan Freya actief deelneemt.

In 2018 zetten zij in op een campagne voor verbetering van zorg en mogelijkheden in Europa. Hiervoor werd een *call to action* aangeboden aan Leden van het Europees Parlement. Onze directeur is actief betrokken bij Fertility Europe als voorzitter van de commissie communicatie.

Welke activiteiten Freya organiseerde in het kader van de Week van de Vruchtbaarheid staat beschreven in hoofdstuk 3.4.

In 2018 werd de allereerste IVF-baby Louise Brown 40 jaar. Fertility Europe maakte een verjaardagskaart die alle aangesloten verenigingen konden gebruiken op hun sociale media.

Ook in de European Fertility Week haakten ze hierop in met een 'happy birthday' campagne.

Andere patiëntenverenigingen

Binnen project VEEL2do is er samenwerking met meerdere patiëntenverenigingen. Door samen in een project deel te nemen, kom je ook dichterbij elkaar en kun je van elkaar leren.

Met name met de Endometriose Stichting is er een goede samenwerkingsband, omdat onze onderwerpen - meer dan bij andere verenigingen - overlappen.

Maar er zijn ook contacten met andere verenigingen. Een groot aantal patiëntenverenigingen trekt samen op om aandacht voor de positie van de patiënt en de patiëntenvereniging te vragen bij beleidsmakers. Freya neemt hier passief aan deel.

De Patiëntenfederatie Nederland

De Patiëntenfederatie heeft een rol in richtlijnontwikkeling en opstellen van de kennisagenda, waarin onderwerpen staan waar nog (nader) wetenschappelijk onderzoek voor nodig is. Ook werken zij mee aan informatie schrijven voor Thuisarts.nl. Zij werken steeds samen met de patiëntenorganisaties die gespecialiseerd zijn op het betreffende gebied. Freya heeft hieraan diverse keren bijgedragen.

8 Projecten

8.1 Project VEEL2do

© Freya

Samen met negen andere patiëntenverenigingen voerden we project Veel2do uit, met als doel om verbetering van zorg te bereiken, onder meer door gebruikmaking van ervaringen van patiënten. Met enquêtes vergaarden we meer kennis over onze achterban en/of zorgverleners. De deelnemende verenigingen gaven elk zelf invulling aan hun enquêtes.

De info in bovenstaand plaatje is een klein deel van de opbrengst aan informatie die Freya binnen dit project verzamelde.

De projectdeelnemers waren:

- Apneu Vereniging
- DES Centrum
- Endometriose Stichting
- Freya
- Osteoporose Vereniging
- Stichting HELLP-syndroom
- Vereniging Ouders van Couveusekinderen
- Obesitas Vereniging*
- Transvisie, centrum voor genderdiversiteit*
- Vereniging Aangeboren Heupaandoeningen*

* deze drie verenigingen namen niet actief deel en hielden zelf geen enquêtes.

Voor Project VEEL2do ontvingen we een gezamenlijke projectsubsidie van het Ministerie van VWS. Het project liep van 1-1-2016 tot 1-1-2019. De Endometriose Stichting was penvoerder van het project.

Project VEEL2do bouwde voort op en verdiepte de aanpak die is ontwikkeld in het eerdere voucherproject 'VEEL betere kwaliteit van zorg'. Zo bleek onverwacht dat ondanks de verschillen in aandoeningen de bevindingen op diverse terreinen vergelijkbaar zijn. Deze constatering heeft de onderlinge samenwerking op basis van ervaringen en het sparren/brainstormen over oplossingen cq. aanpak van het proces bevorderd.

Zowel voor onze organisaties als in de belangenbehartiging bij de medische beroepsgroepen geeft de verzamelde informatie een goede basis voor gesprekken over verbetering van diagnostiek, behandeling, zorg, zelfzorg, etc.

8.2 Presentatie van de resultaten van de VEEL enquêtes

De resultaten van de enquêtes die we in 2017 hielden onder onze achterban werden ook in 2018 gebruikt. We mochten een artikel in het Nederlands Tijdschrift voor Obstetrie en Gynaecologie publiceren. Dit betrof een samenvatting van de presentatie die onze directeur in 2017 hield tijdens het ESHRE congres, met de titel 'Vragen? Vragen! Hoe kunnen patiënten bijdragen aan verbetering van de fertiliteitszorg?'

Daarnaast hield onze directeur op 7 september 2018 een presentatie op het WOMB-congres.

8.3 Monitor Fertiliteitszorg

In 2018, het derde jaar van het VEEL2do project, hebben we een vragenlijst bij de fertiliteitsklinieken uitgezet. De informatie hieruit is verwerkt in de Monitor Fertiliteitszorg, zoals we ook in 5.4 meldden.

Nieuwe zoekcriteria

We zijn blij dat bijna alle klinieken gegevens over de geboden zorg verstrekt hebben. De Monitor Fertiliteitszorg is ten opzichte van de vorige editie uitgebreid met nieuwe informatie, waaronder:

- alternatieve onderzoeken zoals HSG met olie en foam-echo
- mogelijkheid om de punctie onder narcose uit te laten voeren
- terugplaatsing embryo's op dag 3 of dag 5
- wetenschappelijke trials die lopen in de kliniek
- uitbreiding van vragen over psychosociale ondersteuning
- medewerking aan behandeling in het buitenland

Toekenning Freya Pluimen

Naast het in kaart brengen van de fertiliteitszorg in Nederland, kent Freya Pluimen toe aan ziekenhuizen die aan een aantal door Freya opgestelde kwaliteitscriteria voldoen. Met de herziene Monitor stelt Freya niet alleen de patiënt in de gelegenheid een bewuste keuze te maken, tegelijkertijd worden klinieken gestimuleerd de kwaliteit van de geleverde zorg te verbeteren.

Er zijn 81 ziekenhuizen aangeschreven (hoofdvestigingen), waarvan er helaas 9 de vragen niet hebben beantwoord. Deze 9 staan wel vermeld in de Monitor met de opmerking dat ze de gegevens niet hebben in gevuld.

Alleen de klinieken die voldoen aan een minimum aantal specifieke, meetbare door Freya opgestelde kwaliteitscriteria, ontvangen een Pluim. Dit waren er 51, waaronder 4 klinieken die aan alle criteria voldoen.

De Monitor wordt goed bezocht, per maand rond de 6000 keer, vanuit ruim 900 unieke IP adressen.

Vragen? Vragen!

Hoe kunnen patiënten bijdragen aan verbetering van de fertiliteitszorg?

mw. J. Knijnenburg *directeur Freya, vereniging voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen*

Hebben patiënten invloed op de kwaliteit van zorg?
Tijdens ESHRE 2017 hield ik als invited speaker een presentatie over de manier waarop Freya zich bezighoudt met kwaliteit van zorg. De individuele patiënt heeft hierin haar eigen rol, anderzijds is er de rol van de patiëntenvereniging als (onafhankelijk) belangenbehartiger van patiënten.

De individuele patiënt

Patiënten en artsen zijn zich in toenemende mate bewust

We raden patiënten onder andere het gebruik aan van de 'drie goede vragen' die ontwikkeld werden door de Patiëntenfederatie:

- wat zijn mijn mogelijkheden?
- wat zijn de voordelen en nadelen van die mogelijkheden?
- wat betekent dat in mijn situatie?

Daarnaast kan een keuzehulp een handig hulpmiddel zijn om alles op een rijtje te zetten.¹

De rol van de patiëntenorganisatie

Screenshot van (deel van het) gepubliceerde artikel in het Nederlands Tijdschrift voor Obstetrie en Gynaecologie.

Infographics met informatie uit het project VEEL2do:

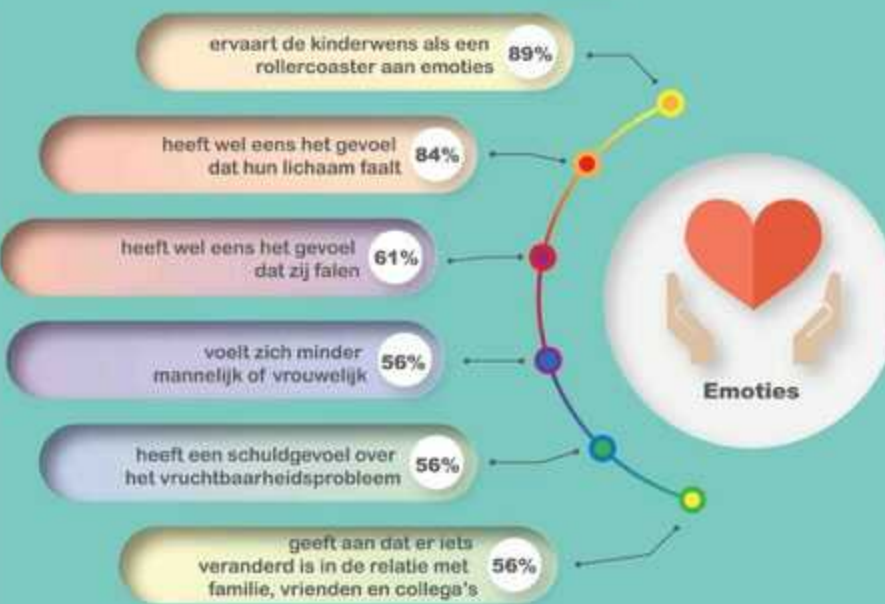
DE IMPACT VAN VRUCHTBAARHEIDSPROBLEMEN

Enquête impact project VEEL2do - 2017

IMPACT OP EMOTIES EN GEDRAG

www.freya.nl

secretariaat@freya.nl

DE IMPACT VAN VRUCHTBAARHEIDSPROBLEMEN

Enquête impact project VEEL2do - 2017

IMPACT TIJDENS DE BEHANDELINGEN

64% dacht snel zwanger te worden

84% vindt het ondergaan van behandelingen zwaar

www.freya.nl
secretariaat@freya.nl

9 Financieel overzicht Freya 2018

9.1 Balans

ACTIVA (bezittingen)	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
<u>Materiële vaste activa</u>				
Inventaris		1.296		1.752
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>				
Debiteuren	7.758		9.961	
Waarborgsommen	250		250	
Vooruitbetaalde kosten	2.587		1.826	
Overige vorderingen	13		1.609	
		10.608		13.646
<u>Liquide middelen</u>				
ING, rekening-courant	34.377		15.471	
ING, spaarrekening	196.383		196.296	
		230.760		211.767
TOTAAL		242.664		227.165
PASSIVA (schulden)				
<u>Eigen vermogen</u>				
Overige reserves	198.320		184.186	
Overige reserves (legaten)	13.350		13.350	
		211.670		197.536
<u>Schulden op korte termijn</u>				
Loonheffing	5.541		6.897	
Vooruitontvangen/gefactureerde inkomsten	18.737		15.707	
Crediteuren	2.482		2.333	
Overige schulden	4.234		4.692	
		30.994		29.629
TOTAAL		242.664		227.165

Geen accountantscontrole toegepast

9.2 Inkomsten en uitgaven 2018 van FREYA

		Werkelijk 2018 €	Begroting 2018 €	Werkelijk 2017 €
INKOMSTEN				
Instellingssubsidie Fonds PGO		45.000	45.000	45.000
Contributie leden	1	78.580	73.000	73.837
Donaties corporate sponsors		12.500	11.250	24.750
Donaties particulieren/overige		2.361	500	2.960
Opbrengst advertenties		3.040	2.500	14.080
Opbrengst patiënten participatie	2	7.928	2.500	2.596
Opbrengst bijeenkomsten	3	2.123	2.950	3.546
Overige inkomsten		1.480	720	686
Opbrengst project VEEL2do		19.712	20.500	20.294
Opbrengst regionale themabijeenkomsten		570	400	790
TOTAAL INKOMSTEN		173.294	159.320	188.539
UITGAVEN				
Loonkosten		98.010	99.325	103.000
Afschrijvingen		456	456	633
Overige personeelskosten		6.968	7.270	7.176
Algemene kosten		5.065	5.450	6.005
Kosten Bestuur		7.050	7.000	5.509
Kosten commissie Financiën		4.508	4.600	4.504
Kosten commissie Vrijwilligers		5.777	5.700	5.693
Kosten commissie Belangenbehartiging		-	-	144
Kosten regionale themabijeenkomsten		2.114	1.625	4.086
Kosten commissie Freya Magazine		18.548	19.950	21.050
Kosten commissie Bijeenkomsten	3	7.256	11.551	12.352
Kosten commissie Internet		1.278	1.550	1.539
Kosten project Veel2do		114	-	641
Kosten commissie Communicatie & Voorlichting		2.016	2.150	12.328
		159.160	166.627	184.660
ONTVANGSTEN -/- UITGAVEN		14.134	-7.307	3.879
RESULTAATBESTEMMING 2018				
Toevoeging aan overige reserves		<u>14.134</u>		

EIGEN VERMOGEN	31-12-2017	Mutatie 2018	31-12-2018
Reservering eigen fondsen	184.186	14.134	198.320
Reservering legaat	13.350	-	13.350
Totale reserve	<u>197.536</u>	<u>14.134</u>	<u>211.670</u>

Geen accountantscontrole toegepast

9.3 Toelichting op inkomsten en uitgaven

Toelichting op de “opvallende afwijkingen” van inkomsten en uitgaven t.o.v. de begroting:

1. Bij het opmaken van de cijfers over 2017 waren de vooruit ontvangen contributies voor 2018 onjuist berekend. Als gevolg hiervan zijn de contributies 2017 € 1.663 te laag gepresenteerd. De begrote contributies 2018 zijn hierdoor tevens te laag ingeschat. In de post ‘contributie leden’ 2018 is het bedrag uit 2017 alsnog verantwoord.
2. Door medewerkers en vrijwilligers van Freya wordt bijgedragen aan onderzoeken en projecten in ziekenhuizen en voor beroepsverenigingen. Hiervoor wordt steeds vaker een vergoeding betaald.
3. Met ingang van 2018 is het aantal landelijke ledenbijeenkomsten van 4 bijeenkomsten per jaar teruggebracht naar 3 bijeenkomsten per jaar. Daarnaast is gezocht naar een goedkopere locatie voor deze bijeenkomsten, omdat het aantal deelnemers per bijeenkomst daalt. Ter aanvulling op het aanbod is in 2018 gestart met de Freya Talks, laagdrempelige, regionale bijeenkomsten in samenwerking met ziekenhuizen en klinieken. De kosten van deze bijeenkomsten liggen (veel) lager dan de landelijke bijeenkomsten.

Geen accountantscontrole toegepast

9.4 Totaaloverzicht Begroting FREYA 2019

		Begroting 2019	Werkelijk 2018
		€	€
INKOMSTEN			
Instellingssubsidie Fonds PGO		45.000	45.000
Contributie leden		77.000	78.580
Donaties corporate sponsors		10.000	12.500
Donaties particulieren		1.500	2.361
Donatie Fertilitateitsfonds	1	16.000	-
Opbrengst advertenties	2	5.000	3.040
Opbrengst patiënten participatie		5.000	7.928
Opbrengst bijeenkomsten		3.205	2.123
Overige inkomsten		840	1.480
Opbrengst project VEEL2do	3	-	19.712
Opbrengst regionale themabijeenkomsten	4	-	570
		<hr/>	<hr/>
TOTAAL INKOMSTEN		163.545	173.294
UITGAVEN			
Loonkosten		104.699	98.010
Afschrijvingen		456	456
Overige personeelskosten		7.040	6.968
Algemene kosten		5.230	5.065
Kosten Bestuur		7.750	7.050
Kosten commissie Financiën		4.552	4.508
Kosten commissie Vrijwilligers		5.700	5.777
Kosten regionale themabijeenkomsten	4	-	2.114
Kosten commissie Freya Magazine		19.750	18.548
Kosten commissie Bijeenkomsten		7.194	7.256
Kosten commissie Internet		1.950	1.278
Kosten project VEEL2do	3	-	114
Kosten commissie Communicatie & Voorlichting	5	10.650	2.016
		<hr/>	<hr/>
		174.971	159.160
ONTVANGSTEN -/- UITGAVEN		-11.426	

9.5 Toelichting op de begroting:

1. In 2019 wordt de Stichting Fertilitateitsfonds opgeheven. Doordat Freya in 2018 opnieuw de ANBI-status heeft verworven heeft het bestuur van deze stichting besloten een bedrag aan Freya te doneren.
2. In 2019 wordt door diverse acties geprobeerd meer adverteerders te werven.
3. Het project VEEL2do is na een periode van 3 jaar gestopt.
4. Per 1 juli 2018 zijn de regionale themabijeenkomsten gestopt.
5. In 2019 zal een (online?) magazine worden gemaakt over definitief ongewenste kinderloosheid.

10 Notulen Freya Algemene Ledenvergadering 2018

Gehouden tijdens de Freya dag te Bunnik op 7 april 2018

José Knijnenburg, directeur, heet de aanwezigen welkom, neemt de agenda door en stelt de bestuursleden voor.

Op de agenda staan:

1. Notulen Algemene Ledenvergadering 25 maart 2017
2. Jaarverslag 2017
3. Financieel jaarverslag 2017
4. Kascontrolecommissie
5. Bestuurswijzigingen
6. Statutenwijzigingen
7. Speerpunten 2018
8. Begroting 2018
9. Rondvraag en sluiting

Voorzitter Aletta van Tent opent de vergadering.

1. Notulen ALV 25 maart 2017

De notulen zijn uitgereikt. Bestuurslid Aletta van Tent vraagt de aanwezigen of er opmerkingen of vragen zijn over de notulen. Er zijn geen vragen, door middel van handopsteking wordt de leden gevraagd of ze akkoord gaan met de notulen van de vorige ALV. Notulen zijn goedgekeurd.

2. Jaarverslag

Secretaris Elja van der Laan licht enkele punten uit het jaarverslag nader toe:

- Het jaarthema voor 2017 was Samen Beslissen, we hebben daar op verschillende manieren aandacht aan besteed.
- De besloten Facebookgroepen zijn gegroeid van 1700 naar 2580 deelnemers. Ook Instagram is groeiend.
- Het ledenaantal is in 2016 met 6 gedaald. Er kwamen nieuwe leden bij, maar er gingen ongeveer evenveel leden af. Huidige ledenaantal is 2.361.
- In november vond voor de tweede keer de Week van de Vruchtbaarheid plaats, dit genereert veel aandacht voor de doelgroep. De week is een Europees initiatief.
- Het magazine voor starters in de fertiliteit Expect is in november 2017 uitgekomen en via de ziekenhuizen verspreid.
- Er werden 5 enquêtes gehouden in het kader van Project VEEL, waarmee de impact van vruchtbaarheidsproblemen zichtbaar wordt gemaakt.

3. Financieel jaarverslag

Penningmeester Antoinette Lammers presenteert het financieel jaarverslag.

Balans:

- De financiën zijn goed op orde.
- We hebben een behoorlijk vermogen opgebouwd, waarmee we toekomstige tegenvallers kunnen opvangen. Het is ook belangrijk om deze buffer te hebben omdat we personeel in dienst hebben en we hun salarissen moeten kunnen blijven betalen ook bij tegenvallende inkomsten.

Inkomsten en uitgaven:

- Inkomsten per saldo meer dan begroot.
- Uitgaven per saldo minder dan begroot.

- Lidmaatschap loopt niet meer per kalenderjaar. Leden die wel een lidmaatschapsjaar hebben dat aanvangt op 1 januari vallen na verloop van tijd af. Nieuwe leden stappen later in het jaar in, waardoor per saldo de inkomsten in een jaar dalen.
- We ontvingen meer vergoeding voor patiënten participatie bij wetenschappelijk onderzoek, deelname aan projecten en maken van richtlijnen.
- Inkomsten en kosten bijeenkomsten vallen lager uit doordat er minder deelnemers waren.
- Kosten vrijwilligers lager omdat we minder vrijwilligers hebben.
- Kosten Freya Magazine lager want we hebben het voorgenomen uitbesteden van de vormgeving later gerealiseerd dan voorzien.

Antoinette vraagt de ALV of er vragen of opmerkingen zijn. Lid Aaltje Welle Donker meldt dat er een foutje in het overzicht Eigen Vermogen staat: de jaartallen (2016 en 2017) boven de kolommen zijn verwisseld. Verder zijn er geen vragen of opmerkingen.

4. Kascontrolecommissie

Antoinette Lammers vraagt Erikjan Bor, als vertegenwoordiger van de kascontrolecommissie, om verslag uit te brengen van de kascontrole. Erikjan meldt dat de kascontrole door Erwin Schmitz en hemzelf is uitgevoerd en dat er geen onvolkomenheden zijn aangetroffen.

De ALV verleent daarop het bestuur decharge.

De kascontrolecommissie bestond uit: Erikjan Bor, Erwin Schmitz en Sytske van Lindonk. De zittingstermijn van Sytske is verstreken. De ALV wordt gevraagd of iemand haar plaats in de kascontrolecommissie wil overnemen. Aaltje Welle Donker meldt zich aan en wordt door de aanwezigen gekozen tot derde lid.

5. Bestuurswijzigingen

Bestuurslid Joyce Hoffman informeert de ALV dat voor voorzitter Aletta van Tent haar 1^e zittingstermijn van drie jaar erop zit. Aletta stelt zich herkiesbaar voor een tweede termijn en daarom verzoekt Joyce de aanwezige leden of ze daarmee akkoord gaan. Aletta wordt herkozen met algemene meerderheid van stemmen.

Caroline Bles heeft het afgelopen jaar meegedraaid in het bestuur als kandidaat-bestuurslid. Het bestuur draagt haar voor als nieuw bestuurslid. Nadat Caroline zichzelf aan de leden heeft voorgesteld, wordt ze door de ALV met algemene meerderheid van stemmen gekozen.

Het bestuur bestaat hierna dus uit: Aletta van Tent, Antoinette Lammers, Elja van der Laan, Joyce Hoffman en Caroline Bles.

6. Statutenwijzigingen

Joyce Hoffman licht de redenen voor de statutenwijziging kort toe: om te beginnen is het goed om de statuten af en toe tegen het licht te houden om te kijken of alles nog voldoet. De laatste keer dat dit gebeurd is, was in 2008. Een belangrijke wijziging is het plan om het aantal bestuurstermijnen te verhogen van 2x3 jaar naar 3x3 jaar. De redenen zijn continuïteit en kennisbehoud.

Verder willen we de ANBI-status aanvragen, daarvoor moeten de statuten ANBI-proof gemaakt worden. De concept statuten waren de 4 weken voor de ALV in te zien op de Freya website. In de vergadering neemt Joyce alle wijzigingen pagina voor pagina door. Nieuwe tekst is vetgedrukt, vervallen tekst is doorgestreept.

Doel - artikel 2

1. De vereniging stelt zich tot doel de openheid over en acceptatie van vruchtbaarheidsproblemen te bevorderen, onafhankelijke informatie te verstrekken en ondersteuning te bieden aan eenieder die daar behoefte aan heeft en de belangen te behartigen van mensen met vruchtbaarheidsproblemen.
~~De vereniging stelt zich tot doel, belangenbehartiging voor, en dienstverlening aan mensen met vruchtbaarheidsproblemen, ongeacht het stadium waarin men verkeert.~~

2b. Het uitoefenen van invloed en pressie op de advies- en beslissingsorganen, zoals bijvoorbeeld ~~college van zorgverzekeringen~~ **het Zorginstituut Nederland** en ~~het Ministerie van Volksgezondheid~~ **betreffende Ministerie** alsook op de politieke partijen.

2d. Het inbrengen van het patiëntenperspectief in wetenschappelijk onderzoek en in de klinische praktijk.

~~3. De vereniging is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en heeft geen winstoogmerk~~

Einde van het lidmaatschap-schorsing - artikel 5

~~3. Opzegging van het lidmaatschap door het lid of door de vereniging kan slechts geschieden tegen het einde van een verenigingsjaar~~ **het lidmaatschapsjaar** en met inachtneming van een opzeggingstermijn van vier weken. Een ~~verenigingsjaar~~ **lidmaatschapsjaar** gaat in op de datum waarop een lid zich heeft aangemeld als lid. Echter kan het lidmaatschap onmiddellijk worden beëindigd indien van de vereniging of van het lid redelijkerwijs niet gevergd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren.

7. Van een besluit tot opzegging van het lidmaatschap door de vereniging en van een besluit tot ontzetting uit het lidmaatschap staat de betrokkene binnen één maand na de ontvangst van de kennisgeving van het besluit beroep open op de algemene vergadering. Hij wordt daartoe ten spoedigste schriftelijk van het besluit met opgave van redenen in kennis gesteld. Gedurende de beroepstermijn en hangende het beroep is het lid geschorst, **met dien verstande evenwel dat het geschorste lid het recht heeft zich in de Algemene Vergadering waarin het in dit lid bedoelde beroep wordt behandeld, te verantwoorden.**

8. Wanneer het lidmaatschap in de loop van ~~een verenigingsjaar~~ **een lidmaatschapsjaar** eindigt, blijft desniettemin de contributie voor het geheel verschuldigd.

Benoeming bestuur – artikel 6

2. De benoeming van bestuursleden geschiedt uit één of meer bindende voordrachten, behoudens het bepaalde in lid 3. Tot het opmaken van zulk een voordracht zijn bevoegd zowel het bestuur als ten minste ~~twintig vijftig~~ leden gezamenlijk. De voordracht van het bestuur wordt bij de oproeping vier weken voor de vergadering meegedeeld. Een voordracht door leden als hiervoor bedoeld moet twee weken voor de aanvang van de vergadering schriftelijk bij het bestuur worden ingediend.

Einde bestuurslidmaatschap-periodiek aftreden-schorsing - artikel 7

2. Elk bestuurslid treedt uiterlijk drie jaar na zijn benoeming af, volgens een door het bestuur op te maken rooster van aftreding. Een bestuurslid is onmiddellijk, doch slechts ~~eenmaal tweemaal~~ herbenoembaar, en heeft aldus een maximale zittingstermijn van in totaal ~~twee drie maal~~ drie jaar, waarna na een periode van drie jaar pas weer zitting genomen kan worden in het bestuur. ~~Bij een in een tussentijdse vacature benoemd bestuurslid vangt een nieuwe termijn aan. Wie in een tussentijdse vacature wordt benoemd, neemt op het rooster de plaats van zijn voorganger in.~~

Bestuursfuncties-besluitvorming in het bestuur - artikel 8

2. Over personen ~~wordt schriftelijk~~ **kan schriftelijk worden gestemd**, over zaken wordt mondeling gestemd. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Financiën-jaarverslag-rekening en verantwoording - artikel 10

1. Het boekjaar ~~tevens verenigingsjaar~~ valt samen met het kalenderjaar.
2. De contributie van de leden is jaarlijks verschuldigd; de hoogte hiervan wordt jaarlijks door de algemene vergadering vastgesteld. **Een nieuw vastgestelde contributie gaat gelden op de eerste dag van de maand na de maand waarin het besluit is genomen en wordt gehanteerd bij ieder lid zodra een nieuw lidmaatschapsjaar van het lid ingaat.**

Toegang tot algemene ledenvergadering-stemrecht - artikel 12

1. Toegang tot de algemene ledenvergadering hebben alle leden van de vereniging. Geen toegang hebben geschorste leden, **behoudens het bepaalde in lid 7 van artikel 5** (zie dia 17).
3. Ieder lid van de vereniging dat niet geschorst is, heeft één stem.

Voorzitterschap-notulen – artikel 13

2. Van het verhandelde in elke vergadering worden door de secretaris of een ander door de voorzitter daartoe aangezocht persoon notulen gemaakt. De notulen van een algemene ledenvergadering worden in de eerstvolgende vergadering vastgesteld ~~ten bewijzen daarvan door de voorzitter en de secretaris ondertekend~~. In geval van zwaarwegende redenen kan het bestuur een notarieel procesverbaal van het verhandelde doen opmaken. De inhoud van de notulen of van het procesverbaal wordt ter kennis van de leden gebracht.

Besluitvorming in de algemene vergadering - artikel 14

6. Stemmingen tot verkiezing van personen ~~geschieden schriftelijk~~ kunnen schriftelijk geschieden. Alle overige stemmingen geschieden mondeling tenzij de voorzitter schriftelijke stemming gewenst acht of één der stemgerechtigden zulks voor de stemming verlangt. Schriftelijke stemming geschiedt bij ongetekende, gesloten briefjes. Besluitvorming bij acclamatie is mogelijk, tenzij een stemgerechtigde hoofdelijke stemming verlangt.

Bijeenroeping algemene vergadering - artikel 15

1. De algemene vergaderingen worden bijeengeroepen door het bestuur behoudens het bepaalde in artikel 11 lid 4. De oproeping geschiedt schriftelijk aan de adressen van de leden volgens het ledenregister bedoeld in artikel 3, **of middels een annonce in een van haar uitgaand orgaan**. De termijn voor de oproeping bedraagt ten minste vier weken.

Ontbinding - artikel 17

2. Aan het batig saldo na vereffening wordt een bestemming gegeven, die zoveel mogelijk in overeenstemming is met het doel van de vereniging. **Het liquidatiesaldo dient te worden bestemd voor een algemeen nut beogende instelling met een gelijksoortige doelstelling als dat van de vereniging.**

Slotbepalingen - artikel 19

~~In alle gevallen, waarin niet is voorzien door de statuten, het huishoudelijk reglement of de wet, beslist het bestuur.~~

Onder schriftelijk wordt in deze statuten verstaan bij brief, fax of e-mail, of bij boodschap die via een ander gangbaar communicatiemiddel wordt overgebracht en elektronisch of op schrift kan worden ontvangen mits de identiteit van de verzender met afdoende zekerheid kan worden vastgesteld.

De ALV gaat met algemene meerderheid van stemmen akkoord met alle wijzigingen van de statuten.

7. Speerpunten 2017

Aletta van Tent presenteert de speerpunten voor 2018:

1. Jaartheme Zorg voor jezelf.
2. Werven van fondsen en sponsors. Freya wil op zoek naar meer diverse inkomstenbronnen, omdat dit onze onafhankelijk ten goede komt. Een van de manieren is deelnemen aan de PGO-supportloop. Men kan meelopen, loten kopen en ook verkopen. Van elke 5 Euro ontvangt Freya er dan 4. Het doel is het ontwikkelen van een online cursus.
3. Week van de Vruchtbaarheid: 5-11 november 2018, een werkgroep gaat aan de slag om plannen te maken voor de invulling van deze week.
4. Het huidige beleidsplan 2015-2018 loopt af, dus er komt een nieuw beleidsplan waarin we gaan beschrijven welke plannen we voor de komende jaren hebben.
5. Freya gaat in 2018 door met het bezoeken van alle IVF-klinieken.
6. We willen bruggen bouwen met andere organisaties waarmee we raakvlakken hebben.

Vanuit de leden komen hierover geen vragen.

8. Begroting 2018

Antoinette Lammers presenteert de begroting voor 2018:

- Het inkomen loopt terug. In 2017 was dit 188.000, in 2018 nog maar 159.000 euro.
- We hebben wel reserves om dit op te vangen.
- Deelname van directeur aan het internationale ESHRE congres moet dit jaar zelf betaald worden, vorig jaar was ze als spreker uitgenodigd en werden alle kosten door ESHRE betaald.
- De commissie belangenbehartiging is opgeheven, deze taken vallen nu onder het bestuur.
- De regionale themabijeenkomsten stoppen in kwartaal 3-2018.
- Om toch regionale activiteit aan te bieden gaan we met enkele ziekenhuizen samen bijeenkomsten organiseren.
- Commissie Communicatie & Voorlichting was vorig jaar veel hoger doordat de kosten voor Expect hierin zaten.
- Opbrengsten 159.000 – kosten 166.000,- brengt een begroot tekort van 7.000,- Euro. Dit tekort kan uit de reserve gedekt worden.

Antoinette vraagt of de leden akkoord gaan met de begroting. De ALV stemt hiermee in.

9. Rondvraag en sluiting

Directeur José Knijnenburg vraagt de aanwezige leden of er nog vragen of opmerkingen zijn. Er zijn geen vragen. De ALV wordt afgesloten met een toelichting op het dagprogramma.

Volg Freya via sociale media:

TWITTER www.twitter.com/Freya_NL

FACEBOOK www.facebook.com/FreyaNL

INSTAGRAM www.instagram.com/freya_nl

LINKEDIN www.linkedin.com/company/freya

YOUTUBE www.youtube.com/c/FreyaNLinbeeld